

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ**

**ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΟΤΑ
ΤΜΗΜΑΤΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
ΟΤΑ & ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ**

Ταχ.Δ/νση : Σταδίου 27
Τ.Κ. : 10183 Αθήνα
Πληροφορίες : Κ. Γαλάνης, Κ. Βλαχογιώργου
(για Α' ΜΕΡΟΣ)
Τηλέφωνο : 213-1364348, 4388
e-mail :
: k.galanis@ypes.gr,
Πληροφορίες : k.vlachogiorgou@ypes.gr
: Α. Νίτσου, Γ. Μαθιουδάκης, Α.
Καλογήρου, Γ. Κατσίκας (για Β'
ΜΕΡΟΣ)
Τηλέφωνα : 213-1364373, 4372,
e-mail : 4332, 4329
: a.nitsou@ypes.gr
FAX : 213-1364389

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΥΓΕΙΑ
Αθήνα, 30 Δεκεμβρίου 2010

Αριθ. Πρωτ.: 74896

ΠΡΟΣ:
Τις Περιφέρειες της Χώρας
α) κ.κ. Γενικούς Γραμματείς
β) Δ/νσεις Αυτ/σης & Αποκ/σης – έδρα
γ) Δ/νσεις Τοπ. Αυτ/σης & Δ/σης των
νομών

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ: 59

ΘΕΜΑ: Θεσμικές αλλαγές του Προγράμματος "Καλλικράτης"

Εισαγωγή.....	2
Α' ΜΕΡΟΣ - Ι. ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ - Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων κατά τόπο.....	3
Υποχρέωση απάντησης σε ερωτήματα μελών δημοτικού συμβουλίου.....	3
Ανάρτηση αποφάσεων στο διαδίκτυο.....	3
Οικονομική Επιτροπή.....	4
Επιτροπή Ποιότητας Ζωής.....	4
Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης.....	6
Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης.....	7
Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών.....	8
Συνέλευση κατοίκων τοπικής κοινότητας	8
ΙΙ. ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ-Επιτροπές Περιφερειακού Συμβουλίου..	8
Εκτελεστική Επιτροπή.....	9
Οικονομική Επιτροπή.....	9
Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης.....	9
Περιφερειακός Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης.....	11
Απολογισμός Πεπραγμένων του Περιφερειάρχη και της Εκτελεστικής Επιτροπής.....	12
Μητροπολιτική Περιφέρεια.....	12
Β' ΜΕΡΟΣ - Ιδρύματα και Ν.Π.Δ.Δ. των δήμων.....	13
Σχολικές Επιτροπές.....	14

Δημοτικά Λιμενικά Ταμεία.....	15
Σύνδεσμοι Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης που συνενώνονται.....	15
Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦΟΔΣΑ).....	16
Διαβαθμιδικός σύνδεσμος δήμων και περιφερειών.....	16
Ιδρύματα και ΝΠΔΔ των περιφερειών.....	17
Εποπτεία και οικονομικός έλεγχος	18
Επιχειρήσεις δήμων και περιφερειών – Γενικά.....	18
Επιχειρήσεις δήμων.....	19
Επιχειρήσεις περιφερειών.....	20

Εισαγωγή

Όπως είναι γνωστό με το Νόμο 3852/2010 (Φ.Ε.Κ. Α' 87) "Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης" θεσμοθετήθηκε νέα διοικητική διάρθρωση στη Χώρα.

Συγκεκριμένα:

- Στη θέση των σημερινών 13 κρατικών Διοικητικών Περιφερειών συγκροτούνται 7 Αποκεντρωμένες Διοικήσεις,
- Οι οργανισμοί της δευτεροβάθμιας αυτοδιοίκησης, από τις σημερινές πενήντα τέσσερις (54) νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, τις τρεις (3) διευρυμένες νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και τα δέκα εννέα (19) επαρχεία, δηλαδή ένα σύνολο εβδομήντα έξι (76) διοικητικών ενοτήτων, εξελίσσονται σε αιρετές περιφέρειες σε αριθμό αντίστοιχο των σημερινών δεκατριών (13) κρατικών περιφερειών,
- Οι οργανισμοί της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης, από τους σημερινούς χίλιους τριάντα τέσσερις (1034) δήμους και κοινότητες εξελίσσονται σε τριακόσιους είκοσι πέντε (325) διευρυμένους δήμους,

Η προαναφερόμενη διοικητική μεταρρύθμιση είναι η μεγαλύτερη που έχει επιχειρηθεί ποτέ στην Ελλάδα και ακολουθείται από τη μεταφορά αρμοδιοτήτων, προσωπικού και πόρων από την κεντρική διοίκηση στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση.

Η παρούσα εγκύκλιος αποτελείται από δύο μέρη.

Στο Α' ΜΕΡΟΣ αναγράφονται οι σημαντικότερες αλλαγές που αφορούν στα νέα "όργανα διακυβέρνησης" του δήμου (Εκτελεστική Επιτροπή, Επιτροπή Ποιότητας Ζωής κλπ), στους νέους συμμετοχικούς, διαβουλευτικούς και διαμεσολαβητικούς θεσμούς (Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης, Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών, Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης) καθώς και στα αντίστοιχα όργανα και θεσμούς που αφορούν στην περιφέρεια.

Επισημαίνεται ότι κάποιες θεσμικές αλλαγές δεν αναφέρονται ή γίνεται απλή αναφορά και δεν αναλύονται επαρκώς, δεδομένου ότι αποτελούν αντικείμενο άλλων εγκυκλίων (π.χ. Οικονομική Επιτροπή δήμου ή περιφέρειας, Καταστατική Θέση Αιρετών, Εποπτεία, Αρμοδιότητες, Αποκεντρωμένη Διοίκηση).

Στο Β' ΜΕΡΟΣ αναγράφονται οι θεσμικές αλλαγές που αφορούν στα νομικά πρόσωπα και στις επιχειρήσεις του δήμου και της περιφέρειας.

Οι κυριότερες θεσμικές αλλαγές που εισάγονται με το Πρόγραμμα "Καλλικράτης" είναι οι ακόλουθες:

Α' ΜΕΡΟΣ - Ι. ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ - Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων κατά τόπο

Δυνατότητα μεταβίβασης άσκησης αρμοδιοτήτων από το δήμαρχο στους αντιδήμαρχους κατά τόπο, επιπλέον της καθ' ύλην μεταβίβασης.¹ Η κατά τόπο μεταβίβαση αρμοδιοτήτων νοείται για τους δήμους που έχουν συσταθεί με το άρθρο 1 του Νόμου 3852/2010 και μπορούν να ασκηθούν στα όρια μιας ή περισσότερων δημοτικών ενοτήτων.

Εκτελεστική Επιτροπή

Σύσταση εκτελεστικής επιτροπής, για τους δήμους που έχουν περισσότερους από έναν αντιδήμαρχο, στην οποία μετέχουν ο δήμαρχος και οι οριζόμενοι από αυτόν αντιδήμαρχοι με εισηγητικές και συντονιστικές αρμοδιότητες. Στις συνεδριάσεις μετέχουν ο πρόεδρος του συμβουλίου της τοπικής ή δημοτικής κοινότητας, καθώς και οι πρόεδροι των νομικών προσώπων του δήμου, όταν συζητείται θέμα που τους αφορά καθώς και άλλοι υπηρεσιακοί παράγοντες όποτε αυτό κρίνεται αναγκαίο.² Πρόεδρος της εκτελεστικής επιτροπής είναι ο δήμαρχος. Η εκτελεστική επιτροπή συνέρχεται κατόπιν γραπτής πρόσκλησης του προέδρου της, υποχρεωτικά, προκειμένου να ασκήσει τις αρμοδιότητες που ρητά προβλέπονται στο άρθρο 63 του Νόμου 3852/2010 και όποτε αυτό κρίνεται αναγκαίο από τον πρόεδρό της. Για τις συνεδριάσεις της επιτροπής κρατούνται εγγράφως πρακτικά από υπάλληλο του δήμου.

Ανάρτηση αποφάσεων στο διαδίκτυο

Υποχρέωση κάθε δήμου να διαθέτει ιστοσελίδα. Υποχρέωση ανάρτησης όλων των αποφάσεων των οργάνων του, των νομικών προσώπων του και των επιχειρήσεών του, που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 2 παρ. 4 του Νόμου 3861/2010³ από τη 15^η Μαρτίου

¹ Άρθρο 59 παρ. 1 του Ν. 3852/2010

² Άρθρα 62 & 63 του Ν. 3852/2010

³ Στο διαδίκτυο αναρτώνται:

- 1) νόμοι που εκδίδονται και δημοσιεύονται κατά το Σύνταγμα,
- 2) πράξεις νομοθετικού περιεχομένου του άρθρου 44 παρ. 1 του Συντάγματος,
- 3) τα προεδρικά διατάγματα κανονιστικού χαρακτήρα,
- 4) λοιπές πράξεις κανονιστικού χαρακτήρα με εξαίρεση τις κανονιστικές πράξεις που αφορούν την οργάνωση, διάρθρωση, σύνθεση, διάταξη, εφοδιασμό και εξοπλισμό των Ενόπλων Δυνάμεων της Χώρας, καθώς και κάθε άλλη πράξη, η δημοσιοποίηση της οποίας προκαλεί βλάβη στην εθνική άμυνα και ασφάλεια της χώρας,
- 5) ερμηνευτικές εγκύκλιοι και εγκύκλιοι για την εφαρμογή της νομοθεσίας,
- 6) οι προϋπολογισμοί, απολογισμοί, ισολογισμοί και οι επί μέρους δαπάνες Υπουργείων, κεντρικών και περιφερειακών δημόσιων υπηρεσιών, Ν.Π.Δ.Δ., φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα και φορέων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού,
- 7) πράξεις διορισμού μονομελών οργάνων και συγκρότησης συλλογικών οργάνων διοίκησης των φορέων του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ., των φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα και των φορέων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού, καθώς και οι τροποποιήσεις αυτών,
- 8) πράξεις διορισμού, αποδοχής παραίτησης, αντικατάστασης ή παύσης Γενικών Γραμματέων Υπουργείων και Περιφερειών, Ειδικών Γραμματέων Υπουργείων, μελών συλλογικών οργάνων διοίκησης φορέων του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ., των φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα και φορέων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού,
- 9) πράξεις συγκρότησης αμεμβόμενων ή μη επιτροπών, ομάδων εργασίας, ομάδων έργου και συναφών οργάνων γνωμοδοτικής ή άλλης αρμοδιότητας, ανεξαρτήτως αν τα μέλη τους αμείβονται ή όχι,
- 10) πράξεις καθορισμού των αμοιβών και αποζημιώσεων των μελών μονομελών και συλλογικών οργάνων διοίκησης, μελών επιτροπών, ομάδων εργασίας, ομάδων έργου και συναφών οργάνων γνωμοδοτικής ή άλλης αρμοδιότητας,
- 11) προκηρύξεις πλήρωσης θέσεων με διαγωνισμό ή με επιλογή, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι προκηρύξεις για επιλογή και πλήρωση θέσεων διευθυντικών στελεχών των Ν.Π.Δ.Δ., φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, και των επιχειρήσεων και φορέων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού, καθώς και οι προκηρύξεις εξετάσεων υποψηφίων δικηγόρων, συμβολαιογράφων και άμισθων υποθηκοφυλάκων,
- 12) προκηρύξεις πλήρωσης θέσεων διδακτικού ερευνητικού προσωπικού (ΔΕΠ) του πανεπιστημιακού τομέα και του εκπαιδευτικού προσωπικού (ΕΠ) του τεχνολογικού τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης,
- 13) πίνακες επιτυχόντων, διοριστέων και επιλαχόντων των προκηρύξεων επιλογής προσωπικού, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η δημοσίευση τους προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία,

2011, προκειμένου να εφαρμοστούν⁴ καθώς και όλων όσων ρητά προβλέπονται στο Νόμο 3852/2010 από την 1^η Ιανουαρίου 2011 (π.χ. ανάκληση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος). Επισημαίνεται ότι η εφαρμογή αποφάσεων ή πράξεων που υποχρεωτικά αναρτώνται στην ιστοσελίδα του δήμου, βάσει του Νόμου 3852/2010, δεν εξαρτάται από την προηγούμενη ανάρτησή τους στην ιστοσελίδα του δήμου παρά μόνο αν αυτές εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 2 παρ. 4 του Νόμου 3861/2010.

Οικονομική Επιτροπή

Συγκρότηση Οικονομικής Επιτροπής, η οποία αποτελεί τη συνέχεια της Δημαρχιακής Επιτροπής, με αρμοδιότητα την παρακολούθηση και τον έλεγχο της οικονομικής λειτουργίας του δήμου. Η Οικονομική Επιτροπή λειτουργεί σε όλους του δήμους της χώρας⁵.

Επιτροπή Ποιότητας Ζωής

Συγκρότηση επιτροπής ποιότητας ζωής σε δήμους άνω των δέκα χιλιάδων (10.000) κατοίκων με αποφασιστικές και εισηγητικές αρμοδιότητες.

Η επιτροπή απαρτίζεται από το δήμαρχο ή τον οριζόμενο από αυτόν αντιδήμαρχο και ορισμένο αριθμό δημοτικών συμβούλων ανάλογα με τον αριθμό των μελών του δημοτικού συμβουλίου⁶.

14) περιλήψεις πράξεων διορισμού, μετάταξης, διαθεσιμότητας, αποδοχής παραίτησης, λύσης της υπαλληλικής σχέσης ή υποβιβασμού υπαλλήλων, μόνιμων και μετακλητών, και διευθυντικών στελεχών του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ., φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, φορέων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δευτέρου βαθμού, καθώς και αντιστοίχων πράξεων που αφορούν δημόσιους λειτουργούς, των οποίων η δημοσίευση απαιτείται κατά την κείμενη νομοθεσία, και περιλήψεις πράξεων διορισμού και συμβάσεων με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ή συμβάσεων έργου στο Δημόσιο, τα Ν.Π.Δ.Δ., τους φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα και φορέων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δευτέρου βαθμού,

15) το σύνολο των συμβάσεων και των πράξεων που αναφέρονται σε αναπτυξιακούς νόμους, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται οι πράξεις υπαγωγής επενδύσεων σε διατάξεις αναπτυξιακών νόμων και οι αποφάσεις έναρξης παραγωγικής λειτουργίας επενδύσεων,

16) περιλήψεις διακηρύξεων, αποφάσεις και πράξεις κατακύρωσης και ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών, υπηρεσιών και μελετών του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ., φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα και φορέων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δευτέρου βαθμού,

17) πράξεις αποδοχής δωρεών στο Ελληνικό Δημόσιο, στα Ν.Π.Δ.Δ., σε φορέα του ευρύτερου δημόσιου τομέα ή σε φορείς των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δευτέρου βαθμού, καθώς και συμβάσεων πολιτιστικών χορηγιών του ν. 3525/2007 (ΦΕΚ 16 Α'),

18) πράξεις δωρεών, επιχορηγήσεων, παραχώρησης χρήσης περιουσιακών στοιχείων από το Δημόσιο, τα Ν.Π.Δ.Δ., τους φορείς των Ο.Τ.Α. ή φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα σε φυσικά πρόσωπα, νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου,

19) οι πράξεις: α) παραχώρησης δημόσιων και δημοτικών κτημάτων, καθορισμού χρήσης γης παραχωρούμενου δημόσιου κτήματος, αλλαγής χρήσης γης κοινόχρηστου κτήματος, β) καθορισμού εθνικών δρυμών, δασών και δασικών εκτάσεων, γ) χαρακτηρισμού εκτάσεων ως αναδασωτέων, δ) καθορισμού αιγιαλού, παραλίας, λιμνών, ποταμών, ρεμάτων και χειμάρρων, ε) καθορισμού βιομηχανικών ζωνών, στ) καθορισμού λατομικών ζωνών, ζ) σύνταξης και έγκρισης πολεοδομικών μελετών και Γενικού Πολεοδομικού σχεδίου, έγκρισης και τροποποίησης χωροταξικών και ρυμοτομικών σχεδίων, προσδιορισμού ή τροποποίησης ορίων οικισμού και έγκρισης της μεταφοράς αυτού, η) σύνταξης και έγκρισης Ζωνών Οικιστικού Ελέγχου (ΖΟΕ), θ) καθορισμού και τροποποίησης όρων δόμησης, ι) χορήγησης, αναστολής χορήγησης, τροποποίησης οικοδομικών αδειών, ια) χωροθέτησης, ιβ) καθορισμού αρχαιολογικών χώρων, ιγ) χαρακτηρισμών κτιρίων ως διατηρητέων και αποχαρακτηρισμών αυτών. Αναρτώνται επίσης οι πράξεις ανάκλησης και ακύρωσης των παραπάνω πράξεων,

20) οι γνωμοδοτήσεις και τα πρακτικά γνωμοδοτήσεων του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους,

21) οι πράξεις και γνωμοδοτήσεις των ανεξάρτητων και ρυθμιστικών διοικητικών αρχών, η δημοσίευση των οποίων προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία,

22) ατομικές διοικητικές πράξεις, η δημοσίευση των οποίων προβλέπεται από ειδική διάταξη νόμου.

⁴ Άρθρο 71 του Ν. 3852/2010 & άρθρο 2 παρ. 3, άρθρο 4 του Ν. 3861/2010. Επισημαίνεται ότι όταν οι πράξεις των οργάνων των Ο.Τ.Α. είναι κατά το νόμο δημοσιευτές στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ισχύουν από τη δημοσίευσή τους, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στην κείμενη νομοθεσία.

⁵ Για τη συγκρότηση της Οικονομικής Επιτροπής βλέπε την Εγκύκλιο 41 του ΥΠ.ΕΣ.Α.Η.Δ.

⁶ Για τη συγκρότηση της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής βλέπε την Εγκύκλιο 41 του ΥΠ.ΕΣ.Α.Η.Δ.

Οι αρμοδιότητες που ρητά απονέμονται στην επιτροπή είναι⁷:

- I. Η χορήγηση προέγκρισης ίδρυσης καταστημάτων και επιχειρήσεων μετά από προέλεγχο του σχετικού αιτήματος του ενδιαφερομένου,
- II. Η ανάκληση ή η οριστική αφαίρεση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας των καταστημάτων, επιχειρήσεων και λοιπών εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων αρμοδιότητας δήμου,
- III. Η χορήγηση και ανάκληση της άδειας μουσικής

Επισημαίνεται ότι η αρμοδιότητα για χορήγηση προέγκρισης ίδρυσης καταστημάτων και επιχειρήσεων καθώς και η αρμοδιότητα για τη χορήγηση της άδειας μουσικής περιλαμβάνονται μεταξύ των αποφασιστικών αρμοδιοτήτων των συμβουλίων δημοτικής κοινότητας, όταν πρόκειται για κατάστημα ή επιχείρηση που βρίσκεται εντός της χωρικής αρμοδιότητας της δημοτικής κοινότητας⁸. Για την ανάκληση της άδειας μουσικής, σε κάθε περίπτωση, η αρμοδιότητα ανήκει στην Επιτροπή Ποιότητας Ζωής, ανεξάρτητα από το όργανο που τη χορήγησε.

Σε δήμους κάτω των δέκα χιλιάδων κατοίκων, για τους οποίους δεν προβλέπεται συγκρότηση Επιτροπής Ποιότητας Ζωής, τις αρμοδιότητες ασκεί το οικείο δημοτικό συμβούλιο, δεδομένου ότι είναι το όργανο που έχει το τεκμήριο της αρμοδιότητας⁹.

Εξάλλου, η αδειοδότηση των καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος εξακολουθεί να είναι αρμοδιότητα του δημάρχου, εφόσον δεν μεταβιβαστεί σε αντιδήμαρχο.¹⁰

Εκτός από αποφασιστικές αρμοδιότητες, η επιτροπή ποιότητας ζωής εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο για:

- I. θέματα καθορισμού χρήσεων γης,
- II. θέματα ρυθμιστικών σχεδίων, προγραμματισμού εφαρμογής ρυθμιστικών σχεδίων, οικιστικής οργάνωσης ανοικτών πόλεων, εφαρμογής Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου (Γ.Π.Σ.), πολεοδομικών μελετών, ανάπλασης περιοχών, πολεοδομικών επεμβάσεων, χρηματοδότησης προγραμμάτων ανάπλασης, ανασυγκρότησης υποβαθμισμένων περιοχών, πολεοδομικής αναμόρφωσης προβληματικών περιοχών, αποζημίωσης ρυμοτομούμενων, πολεοδομικών ρυθμίσεων, εισφοράς σε γη ή σε χρήμα, περιοχών ειδικά ρυθμιζόμενης πολεοδόμησης (Π.Ε.Ρ.ΠΟ.) και έγκρισης πολεοδομικών μελετών,
- III. τη λήψη αποφάσεων για θέματα προστασίας του περιβάλλοντος,
- IV. τη λήψη αποφάσεων για θέματα χωροθέτησης κοιμητηρίων, κατά τις προβλέψεις του ν. 2508/1997 (ΦΕΚ 124 Α), κέντρων αποτέφρωσης νεκρών, καθώς και άλλων, σχετικών με το αντικείμενο, αρμοδιοτήτων του,
- V. το σχέδιο κανονιστικών αποφάσεων των άρθρων 79 και 82 του Κ.Δ.Κ.

Συνεπώς, για να είναι έγκυρες οι αποφάσεις που λαμβάνει το δημοτικό συμβούλιο για τα προαναφερόμενα θέματα, πρέπει να έχει προηγηθεί σχετική, γραπτή, εισήγηση από την Επιτροπή Ποιότητας Ζωής προς το δημοτικό συμβούλιο. Στην εισήγηση, εφόσον δεν είναι ομόφωνη, αναγράφονται και οι απόψεις των μελών που μειοψήφησαν.

Ο τρόπος λειτουργίας της επιτροπής ποιότητας ζωής (καταρτισμός ημερήσιας διάταξης, πρόσκληση, απαρτία, λήψη αποφάσεων, δημοσίευση αποφάσεων κλπ) αναγράφεται αναλυτικά στο άρθρο 75 του Νόμου 3852/2010.

Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης

Συγκρότηση δημοτικής επιτροπής διαβούλευσης στους δήμους με πληθυσμό μεγαλύτερο από δέκα χιλιάδες (10.000) κατοίκους, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου που λαμβάνεται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των μελών του και εκδίδεται εντός δύο (2) μηνών από την

⁷ Άρθρο 73 του Ν. 3852/2010

⁸ Άρθρο 83 παρ. 1 του Ν. 3852/2010

⁹ Άρθρο 65 παρ. 1 του Ν. 3852/2010

¹⁰ Άρθρο 80 παρ. 2 του Ν. 3463/2006

εγκατάσταση των δημοτικών αρχών. Πρόκειται για όργανο με συμβουλευτικές αρμοδιότητες και μπορεί να συγκροτηθεί και σε μικρότερους δήμους με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου.

Η δημοτική επιτροπή διαβούλευσης αποτελείται από εκπροσώπους των φορέων της τοπικής κοινωνίας όπως:

➤ Των τοπικών εμπορικών και επαγγελματικών συλλόγων και οργανώσεων

➤

Των

επιστημονικών συλλόγων και φορέων

➤ Των τοπικών οργανώσεων εργαζομένων και εργοδοτών

➤ Των εργαζομένων στο δήμο και τα νομικά του πρόσωπα

➤ Των ενώσεων και συλλόγων γονέων

➤ Των αθλητικών και πολιτιστικών συλλόγων και φορέων

➤ Των εθελοντικών οργανώσεων και κινήσεων πολιτών

➤ Άλλων οργανώσεων και φορέων της κοινωνίας των πολιτών

➤

Εκπρόσωποι των

τοπικών συμβουλίων νέων

➤ Δημότες

Είναι προφανές ότι η ανωτέρω απαρίθμηση είναι ενδεικτική και στην επιτροπή μπορούν να κληθούν να συμμετάσχουν φορείς, σύλλογοι ή οργανώσεις που υφίστανται και δρουν στο δήμο.

Ο συνολικός αριθμός των μελών της δημοτικής επιτροπής διαβούλευσης, συμπεριλαμβανομένου του προέδρου που είναι ο δήμαρχος ή ο οριζόμενος από αυτόν αντιδήμαρχος, μπορεί να είναι από εικοσιπέντε (25) έως πενήντα (50) μέλη. Σε ποσοστό ένα τρίτο (1/3) του συνολικού αριθμού των μελών εκπροσώπων φορέων ορίζονται επιπλέον μέλη, μετά από κλήρωση, δημότες εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους καθώς και όσοι είναι γραμμένοι στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους. Συνεπώς, ο αριθμός των εγγεγραμμένων δημοτών που θα ορισθούν, μετά από κλήρωση, επιπλέον μέλη της επιτροπής κυμαίνεται από οκτώ (8) έως δεκαεφτά (17) ανάλογα με τα μέλη των φορέων που ορίζονται σ' αυτή. Κατά την προαναφερόμενη διαδικασία θεωρείται σκόπιμο να ορισθούν και αναπληρωματικά μέλη.

Για την συγκρότηση της δημοτικής επιτροπής διαβούλευσης, καλούνται με κάθε πρόσφορο τρόπο (αποστολή πρόσκλησης, δημοσίευση στον τοπικό τύπο κλπ) φορείς, σύλλογοι, οργανώσεις του δήμου, που επιθυμούν να συμμετέχουν στο νέο θεσμό να εκφράσουν εγγράφως τη βούλησή τους εντός τακτής οριζόμενης προθεσμίας. Η πρόσκληση αναρτάται και στην ιστοσελίδα του δήμου. Η δημοτική επιτροπή διαβούλευσης συνεδριάζει δημόσια, μετά από πρόσκληση του προέδρου της που κοινοποιείται στα μέλη με κάθε πρόσφορο μέσο επτά (7) εργάσιμες μέρες πριν τη συνεδρίαση και περιλαμβάνει την ημερήσια διάταξη, τον τόπο, την ημερομηνία και την ώρα της συνεδρίασης και συνοδεύεται από εισήγηση επί των συζητήσιμων θεμάτων, υποχρεωτικά μια φορά το χρόνο, πριν από τη σύνταξη των προσαρτημάτων του προϋπολογισμού και του ετήσιου προγράμματος δράσης και τουλάχιστον μία φορά κάθε τρεις (3) μήνες για άλλα θέματα που εισάγονται προς συζήτηση. Αν δεν υπάρχει απαρτία, δηλαδή αν απουσιάζουν περισσότερα μέλη από αυτά που παραβρίσκονται, τότε η συνεδρίαση επαναλαμβάνεται την επόμενη μέρα, οπότε θεωρείται ότι υφίσταται απαρτία σε κάθε περίπτωση. Η γραμματειακή υποστήριξη της επιτροπής γίνεται από τις υπηρεσίες του δήμου και τηρούνται πρακτικά στα οποία καταγράφονται όλες οι γνώμες που διατυπώθηκαν.¹¹

Η δημοτική επιτροπή διαβούλευσης:

➤ Γνωμοδοτεί στο δημοτικό συμβούλιο σχετικά με τα αναπτυξιακά προγράμματα και τα προγράμματα δράσης του δήμου, το επιχειρησιακό πρόγραμμα και το τεχνικό πρόγραμμα του δήμου.

➤ Γνωμοδοτεί για θέματα γενικότερου τοπικού ενδιαφέροντος, που παραπέμπονται σε αυτή από το δημοτικό συμβούλιο ή τον δήμαρχο.

➤ Εξετάζει τα τοπικά προβλήματα και τις αναπτυξιακές δυνατότητες του δήμου και διατυπώνει γνώμη για την επίλυση των προβλημάτων και την αξιοποίηση των δυνατοτήτων αυτών.

➤ Δύνатаι να διατυπώνει παρατηρήσεις επί του περιεχομένου των κανονιστικού χαρακτήρα αποφάσεων οι οποίες εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 79 του Κ.Δ.Κ.

¹¹ Άρθρο 76 του Ν. 3852/2010

Δεδομένης της σαφούς οριοθέτησης από το νομοθέτη, η επιτροπή δεν μπορεί να συνεδριάσει για άλλα θέματα πέραν των προαναφερομένων.

Παρότι είναι προαιρετικό, συνιστάται η ψήφιση από το δημοτικό συμβούλιο σχετικού κανονισμού διαβούλευσης, με τον οποίο ρυθμίζονται όλα τα θέματα σχετικά με τη συμμετοχή φορέων και πολιτών σ' αυτή, τις διαδικασίες διαβούλευσης και την παρουσίαση των πορισμάτων της διαβούλευσης στο αρμόδιο όργανο του δήμου.

Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης

Θεσμοθέτηση συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης στους δήμους άνω των είκοσι χιλιάδων (20.000) κατοίκων, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Τη θέση καταλαμβάνει, κατόπιν προκηρύξεως που δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του δήμου, πρόσωπο εγνωσμένου κύρους και εμπειρίας. Υποψηφιότητες υποβάλλονται με δήλωση που κατατίθεται στο προεδρείο του δημοτικού συμβουλίου κατά τη διαδικασία της έναρξης επιλογής.

Ο συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης επιλέγεται με απόφαση η οποία λαμβάνεται με μυστική ψηφοφορία και με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του δημοτικού συμβουλίου. Αν δεν επιτευχθεί η επιλογή, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται κατά την ίδια ή μεταγενέστερη συνεδρίαση με την ίδια πλειοψηφία. Η αυξημένη πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) με την οποία επιλέγεται ο συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης, διασφαλίζει την ευρύτερη δυνατή συναίνεση για την επιλογή του ικανότερου προσώπου για το νέο θεσμό. Με την ίδια διαδικασία και πλειοψηφία επιτρέπεται η ανάκληση του συμπαραστάτη του δημότη για πλημμελή εκτέλεση των καθηκόντων του, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση.

Δεν μπορεί να επιλεγεί ως συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης αιρετός δήμου ή περιφέρειας ή βουλευτής. Μη υπάρχουσας αντίθετης ρύθμισης, για τη θέση μπορεί να επιλεγεί πρόσωπο που είναι δημότης άλλου δήμου.

Η θητεία του συμπαραστάτη ακολουθεί τη θητεία των δημοτικών αρχών.

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του νόμου πρόκειται για "νέο θεσμό εσωτερικής διαμεσολάβησης μεταξύ πολιτών, επιχειρήσεων και Ο.Τ.Α., για την καταπολέμηση της κακοδιοίκησης. Ο συμπαραστάτης έχει ως αποστολή, πέραν από την έγκαιρη καταπολέμηση της κακοδιοίκησης, τη διασφάλιση της αμεροληψίας των δημοτικών αρχών, τη βελτίωση της εξυπηρέτησης των πολιτών και των επιχειρήσεων, καθώς και την αποσυμφόρηση του δημάρχου και άλλων αιρετών οργάνων του δήμου από τη συσσώρευση αιτημάτων και παραπόνων των πολιτών. Μέσω του συμπαραστάτη, θα αποτρέπονται πρόσθετες διαδικασίες (προσφυγές σε ελεγκτικούς μηχανισμούς και στη δικαιοσύνη), επειδή πολλά προβλήματα κακοδιοίκησης θα επιλύονται στο πλαίσιο του ίδιου Ο.Τ.Α., με αποτέλεσμα την εξοικονόμηση διαδικασιών, πόρων, χρόνου, χρήματος και ελαχιστοποίηση της ταλαιπωρίας των πολιτών".

Ο συμπαραστάτης, υποστηρίζεται διοικητικά από τις υπηρεσίες του δήμου, δέχεται καταγγελίες άμεσα θιγόμενων πολιτών και επιχειρήσεων για κακοδιοίκηση των υπηρεσιών του δήμου, των νομικών του προσώπων και επιχειρήσεων του και διαμεσολαβεί προκειμένου να επιλυθούν τα σχετικά προβλήματα, ενώ είναι υποχρεωμένος να απαντά εγγράφως ή ηλεκτρονικά εντός τριάντα (30) ημερών στους ενδιαφερομένους.

Στον συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης, εφόσον για τη θέση επιλεγεί πρόσωπο που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 93 παρ. 1 του Νόμου 3852/2010, χορηγείται υποχρεωτική άδεια για όλο το χρονικό διάστημα της θητείας του

Δεδομένης της αποκλειστικής προθεσμίας των δύο (2) μηνών, από την εγκατάσταση των δημοτικών αρχών, δηλαδή μέχρι την Δευτέρα 28 Φεβρουαρίου 2011, που τίθεται στον νόμο για την ολοκλήρωση της διαδικασίας, εφιστάται η προσοχή σας για την εμπρόθεσμη περαίωση όλων των ενεργειών σας¹².

¹² Άρθρο 77 του Ν. 3852/2010

Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών

Συγκρότηση συμβουλίου ένταξης μεταναστών σε κάθε δήμο με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, ως συμβουλευτικού οργάνου του δήμου για την ενίσχυση της ένταξης των μεταναστών στην τοπική κοινωνία.

Τα συμβούλια ένταξης μεταναστών αποτελούνται από πέντε (5) έως έντεκα (11) μέλη. Ως μέλη ορίζονται δημοτικοί σύμβουλοι, εκπρόσωποι κοινωνικών φορέων οι οποίοι αναπτύσσουν δράση για τα προβλήματα των μεταναστών στα διοικητικά όρια του δήμου, εκπρόσωποι φορέων μεταναστών εφόσον η έδρα αυτών ή παραρτήματος βρίσκεται εντός των διοικητικών ορίων του οικείου δήμου και υποχρεωτικά αλλοδαποί δημοτικοί σύμβουλοι. Πρόεδρος ορίζεται, με την απόφαση συγκρότησης, ένας εκ των συμβούλων – μελών του.¹³

Επισημαίνεται ότι προϋπόθεση για τη συμμετοχή εκπροσώπων μεταναστών στο συμβούλιο είναι η νόμιμη διαμονή τους στην Ελλάδα. Ο εκπρόσωπος των φορέων μεταναστών που συμμετέχει δεν απαιτείται να είναι δημότης του συγκεκριμένου δήμου.

Για τη συγκρότηση του συμβουλίου δεν τίθεται προθεσμία από το νόμο.

Συνέλευση κατοίκων τοπικής κοινότητας

Επαναφορά του θεσμού της συνέλευσης κατοίκων τοπικής κοινότητας. Πρόκειται για θεσμό άμεσης δημοκρατίας. Η συνέλευση συγκαλείται με ευθύνη του προέδρου του συμβουλίου της τοπικής κοινότητας ή του εκπροσώπου της τοπικής κοινότητας, σε συνεργασία με τον αρμόδιο αντιδήμαρχο. Σ' αυτήν καλούνται μόνιμοι κάτοικοι και φορείς της τοπικής κοινότητας για να συζητήσουν κάθε θέμα που αφορά στην τοπική κοινότητα και να προτείνουν δράσεις που πρέπει να αναλάβει ο δήμος για την επίτευξη των επιδιωκόμενων σκοπών. Στη συνέλευση κρατούνται πρακτικά από υπάλληλο του δήμου. Οι αποφάσεις για τα θέματα που συζητούνται λαμβάνονται από τους παρόντες με σχετική πλειοψηφία.¹⁴

ΙΙ. ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ - Επιτροπές Περιφερειακού Συμβουλίου

Δυνατότητα σύστασης μέχρι δύο (2) περιφερειακών επιτροπών, στις οποίες το περιφερειακό συμβούλιο μεταβιβάζει αρμοδιότητες του για συγκεκριμένους τομείς περιφερειακής πολιτικής που ορίζονται από αυτό ανάλογα με τα χαρακτηριστικά και τις ιδιαιτερότητες της οικείας περιφέρειας.

Οι ανωτέρω επιτροπές συστήνονται επιπλέον της οικονομικής επιτροπής.

Μέλη των επιτροπών αυτών ορίζονται περιφερειακοί σύμβουλοι ανάλογα της δύναμης των περιφερειακών παρατάξεων.

Δεδομένης της μη υποχρεωτικής σύστασης των επιτροπών, το περιφερειακό συμβούλιο μπορεί να προβεί στη σύστασή τους οποιαδήποτε χρονική στιγμή εντός της διανυόμενης περιφερειακής περιόδου.

Δεν αποτελεί ασυμβίβαστο η ταυτόχρονη συμμετοχή των περιφερειακών συμβούλων στην οικονομική επιτροπή και στις προαναφερόμενες επιτροπές.

Πρόεδρος κάθε επιτροπής είναι ο αρμόδιος σχετικά με το αντικείμενο της επιτροπής αντιπεριφερειάρχης. Αν σε επιτροπή έχουν μεταβιβαστεί τομείς περιφερειακής πολιτικής που αντιστοιχούν στις αρμοδιότητες περισσότερων του ενός αντιπεριφερειάρχων, για τον ορισμό του προέδρου λαμβάνονται υπόψη το πλήθος και η βαρύτητα των αρμοδιοτήτων που έχουν ανατεθεί σε κάθε αντιπεριφερειάρχη σε συνάρτηση με τους τομείς περιφερειακής πολιτικής που έχουν μεταβιβαστεί στην επιτροπή.

Αντιπρόεδρος εκλέγεται στην πρώτη συνεδρίαση της επιτροπής ένα από τα μέλη της που προέρχεται από τη μειοψηφία.

¹³ Άρθρο 78 του Ν. 3852/2010

¹⁴ Άρθρο 85 του Ν. 3852/2010

Το περιφερειακό συμβούλιο μπορεί, για θέματα ιδιαίτερα σοβαρά, με ειδική αιτιολογία, και με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, να αποφασίζει ότι θα ασκήσει το ίδιο αρμοδιότητες που είχε μεταβιβάσει στις περιφερειακές επιτροπές.

Οι επιτροπές, με απόφαση που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών τους, μπορούν να παραπέμπουν συγκεκριμένο θέμα της αρμοδιότητάς τους στο περιφερειακό συμβούλιο για τη λήψη απόφασης, εφόσον κρίνουν ότι αυτό επιβάλλεται από την ιδιαίτερη σοβαρότητά του.

Δεν επιτρέπεται να εκλεγεί μέλος των περιφερειακών επιτροπών ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου.

Η σύσταση των επιτροπών του περιφερειακού συμβουλίου, η σύγκληση, η απαρτία, η πλειοψηφία, η λήψη απόφασης και κάθε άλλο σχετικό θέμα, γίνονται με τη διαδικασία που ακολουθείται για την οικονομική επιτροπή¹⁵.

Εκτελεστική Επιτροπή

Συγκρότηση εκτελεστικής επιτροπής, η οποία αποτελείται από τον περιφερειάρχη ως πρόεδρο και τους αντιπεριφερειάρχες, με εισηγητικές και συντονιστικές αρμοδιότητες. Στις συνεδριάσεις καλείται υποχρεωτικά και συμμετέχει, χωρίς δικαίωμα ψήφου ο εκτελεστικός γραμματέας της περιφέρειας καθώς και οι προϊστάμενοι της διοικητικής δομής της περιφέρειας όποτε κρίνεται αναγκαίο¹⁶. Η εκτελεστική επιτροπή συνέρχεται κατόπιν γραπτής πρόσκλησης του προέδρου της, υποχρεωτικά, προκειμένου να ασκήσει τις αρμοδιότητες που ρητά προβλέπονται στο άρθρο 174 του Νόμου 3852/2010 και όποτε κρίνεται αυτό αναγκαίο από τον πρόεδρό της. Για τις συνεδριάσεις κρατούνται εγγράφως πρακτικά από υπάλληλο της περιφέρειας, δεδομένου ότι πρόκειται για θεσμοθετημένη συνεδρίαση συλλογικού οργάνου.

Οικονομική Επιτροπή

Συγκρότηση Οικονομικής Επιτροπής, με αρμοδιότητα την παρακολούθηση και τον έλεγχο της οικονομικής λειτουργίας της περιφέρειας¹⁷.

Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης

Συγκρότηση περιφερειακής επιτροπής διαβούλευσης, με απόφαση του περιφερειάρχη, η οποία εκδίδεται εντός δύο (2) μηνών από την εγκατάσταση των περιφερειακών αρχών, ως γνωμοδοτικού οργάνου.

Σ' αυτήν συμμετέχουν υποχρεωτικά οι δήμαρχοι της περιφέρειας¹⁸, καθώς και εκπρόσωποι από:

- Οργανώσεις εργοδοτών και εργαζομένων
- Επιμελητήρια και επιστημονικές οργανώσεις συλλόγων και φορέων
- Συνεταιριστικές οργανώσεις
- Την αποκεντρωμένη διοίκηση στην οποία υπάγεται η περιφέρεια
- Τις κρατικές υπηρεσίες που έχουν την έδρα τους στην περιφέρεια
- Τις οργανώσεις και φορείς της κοινωνίας των πολιτών στην περιφέρεια

¹⁵ Άρθρο 164 του Ν. 3852/2010. Για τη συγκρότηση των επιτροπών βλέπε εγκύκλιο 42 του ΥΠ.ΕΣ.Α.Η.Δ.

¹⁶ Άρθρο 173 του Ν. 3852/2010

¹⁷ Άρθρο 175 του Ν. 3852/2010. Για τη συγκρότηση της επιτροπής βλέπε εγκύκλιο 42 του ΥΠ.ΕΣ.Α.Η.Δ.

¹⁸ Με νεότερη εγκύκλιό μας θα σας ενημερώσουμε για τη διαδικασία συγκρότησης της επιτροπής στις Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας

Πολίτες

Στην επιτροπή μπορούν να συμμετέχουν μέλη μόνο από τις ανωτέρω κατηγορίες φορέων καθώς η αναγραφή είναι οροθετημένη και όχι ενδεικτική όπως στην αντίστοιχη επιτροπή που συγκροτείται στους δήμους. Επισημαίνεται ότι οι πολίτες που συμμετέχουν στην επιτροπή είναι δυνατόν να είναι δημότες δήμου που δεν ανήκει στα διοικητικά όρια της περιφέρειας για την οποία συγκροτείται η επιτροπή.

Ο συνολικός αριθμός των μελών της περιφερειακής επιτροπής διαβούλευσης, συμπεριλαμβανομένου του προέδρου, ο οποίος είναι ο περιφερειάρχης ή ο αντιπεριφερειάρχης που ορίζεται από αυτόν με απόφαση του, είναι τριάντα πέντε (35) έως εξήντα (60) μέλη. Σε ποσοστό ένα τρίτο (1/3) του συνολικού αριθμού των μελών ορίζονται ως μέλη μετά από κλήρωση δημότες εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους δήμων της περιφέρειας. Συνεπώς, ο αριθμός των δημοτών – μελών αυτής της επιτροπής κυμαίνεται από δώδεκα (12) έως είκοσι (20) ανάλογα με τον συνολικό αριθμό των μελών που ορισθούν από τον οικείο περιφερειάρχη. Κατ' αντιστοιχία με τη συγκρότηση της επιτροπής στους πρωτοβάθμιους Ο.Τ.Α. οι δημότες – μέλη ορίζονται επιπλέον των του αριθμού των μελών που ορίζονται από τον οικείο περιφερειάρχη.

Για την συγκρότηση της περιφερειακής επιτροπής διαβούλευσης καλούνται, από τον περιφερειάρχη, με κάθε πρόσφορο τρόπο (αποστολή πρόσκλησης, δημοσίευση στον τύπο κλπ) οι φορείς που επιθυμούν να συμμετάσχουν στο νέο θεσμό να εκφράσουν εγγράφως τη βούλησή τους εντός τακτής οριζόμενης προθεσμίας. Η πρόσκληση αναρτάται και στην ιστοσελίδα της περιφέρειας.

Η περιφερειακή επιτροπή διαβούλευσης συνεδριάζει δημόσια, μετά από πρόσκληση του προέδρου της που κοινοποιείται στα μέλη με κάθε πρόσφορο μέσο επτά (7) εργάσιμες μέρες πριν τη συνεδρίαση και περιλαμβάνει την ημερήσια διάταξη, τον τόπο, την ημερομηνία και την ώρα της συνεδρίασης και συνοδεύεται από εισήγηση επί των συζητήσιμων θεμάτων τουλάχιστον μία φορά ανά τρίμηνο και διατυπώνει τη γνώμη της για τα θέματα που εισάγονται για συζήτηση. Αν δεν υπάρχει απαρτία, δηλαδή αν απουσιάζουν περισσότερα μέλη από αυτά που παραβρίσκονται, τότε η συνεδρίαση επαναλαμβάνεται την επόμενη μέρα, οπότε θεωρείται ότι υφίσταται απαρτία σε κάθε περίπτωση. Η γραμματειακή υποστήριξη της επιτροπής γίνεται από τις υπηρεσίες της περιφέρειας και τηρούνται πρακτικά στα οποία καταγράφονται όλες οι γνώμες που διατυπώθηκαν¹⁹.

Στις συνεδριάσεις της περιφερειακής επιτροπής διαβούλευσης προσκαλούνται και συμμετέχουν και οι εκπρόσωποι των πολιτικών κομμάτων που εκπροσωπούνται στη Βουλή, καθώς και οι επικεφαλής των περιφερειακών παρατάξεων που εκπροσωπούνται στο περιφερειακό συμβούλιο.

Η περιφερειακή επιτροπή διαβούλευσης:

εισηγείται στο περιφερειακό συμβούλιο σχετικά με τις βασικές αναπτυξιακές προτεραιότητες της περιφέρειας

γνωμοδοτεί ως προς θέματα γενικότερου περιφερειακού ενδιαφέροντος που παραπέμπονται σε αυτή από το περιφερειακό συμβούλιο ή τον περιφερειάρχη

εξετάζει τα προβλήματα και τις αναπτυξιακές δυνατότητες της περιφέρειας και διατυπώνει γνώμη για την επίλυση των προβλημάτων και την αξιοποίηση των δυνατοτήτων αυτών.

Η επιτροπή δεν μπορεί να συνεδριάσει για άλλα θέματα πέραν των προαναφερομένων.

Η περιφερειακή επιτροπή διαβούλευσης μπορεί να ψηφίσει κανονισμό διαβούλευσης, με τον οποίο ρυθμίζονται θέματα λειτουργίας της.

Περιφερειακός Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης

¹⁹ Άρθρο 178 του Ν. 3852/2010

Θεσμοθέτηση του περιφερειακού συμπαραστάτη του πολίτη και της επιχείρησης. Τη θέση καταλαμβάνει, κατόπιν προκηρύξεως που μπορεί να δημοσιευτεί στην ιστοσελίδα της περιφέρειας, πρόσωπο εγνωσμένου κύρους και εμπειρίας. Υποψηφιότητες υποβάλλονται με δήλωση που κατατίθεται στο προεδρείο του περιφερειακού συμβουλίου κατά τη διαδικασία της έναρξης επιλογής.

Ο περιφερειακός συμπαραστάτης του πολίτη και της επιχείρησης επιλέγεται με απόφαση η οποία λαμβάνεται με μυστική ψηφοφορία και με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του περιφερειακού συμβουλίου. Αν δεν επιτευχθεί η επιλογή, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται κατά την ίδια ή μεταγενέστερη συνεδρίαση με την ίδια πλειοψηφία. Η αυξημένη πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) με την οποία επιλέγεται ο περιφερειακός συμπαραστάτης του πολίτη και της επιχείρησης, διασφαλίζει την ευρύτερη δυνατή συναίνεση για την επιλογή του ικανότερου προσώπου για το νέο θεσμό. Με την ίδια διαδικασία και πλειοψηφία επιτρέπεται η ανάκληση του συμπαραστάτη του πολίτη για πλημμελή εκτέλεση των καθηκόντων του, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση.

Δεν μπορεί να επιλεγεί ως περιφερειακός συμπαραστάτης του πολίτη και της επιχείρησης αιρετός δήμου ή περιφέρειας ή βουλευτής. Μη υπάρχουσας αντίθετης ρύθμισης, για τη θέση μπορεί να επιλεγεί πρόσωπο που είναι δημότης άλλου δήμου άλλης περιφέρειας.

Η θητεία του ακολουθεί τη θητεία των περιφερειακών αρχών.

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του νόμου "...Όπως και στην πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση, έτσι και στην Περιφέρεια είναι απαραίτητη η θεσμοθέτηση και λειτουργία ενός οργάνου εσωτερικής και επιτόπιας καταπολέμησης της κακοδιοίκησης και διαμεσολάβησης μεταξύ πολιτών και περιφερειακής διοίκησης. Οι λόγοι που στοιχειοθετούν τη θεσμοθέτησή του και η αποστολή του νέου οργάνου στοιχίζονται, σε μια ευρύτερη κλίμακα, με εκείνα που ήδη αναφέρθηκαν ως προς τον δημοτικό συμπαραστάτη. Επιπλέον, το γεγονός ότι η Περιφέρεια, ως μεγαλύτερη και ευρύτερη διοικητική μονάδα, έχει ακόμη περισσότερο ανάγκη ένα θεσμό που θα διευκολύνει την πρόσβαση και την εξυπηρέτηση των πολιτών, καθώς και ο ρόλος της ως διοικητικού κέντρου με σημαντικές αδειοδοτικές, ελεγκτικές και αναπτυξιακές αρμοδιότητες, θεμελιώνουν την αναγκαιότητα θεσμοθέτησης ενός τέτοιου οργάνου, το οποίο θα διαθέτει το κύρος και την ανεξαρτησία που απαιτούνται.....".

Ο συμπαραστάτης, υποστηρίζεται διοικητικά από τις υπηρεσίες της περιφέρειας, δέχεται καταγγελίες άμεσα θιγόμενων πολιτών και επιχειρήσεων για κακοδιοίκηση των υπηρεσιών της περιφέρειας, των νομικών της προσώπων και επιχειρήσεων της και διαμεσολαβεί προκειμένου να επιλυθούν τα σχετικά προβλήματα, ενώ είναι υποχρεωμένος να απαντά εγγράφως ή ηλεκτρονικά εντός τριάντα (30) ημερών στους ενδιαφερομένους.

Στον συμπαραστάτη του πολίτη και της επιχείρησης, εφόσον για τη θέση επιλεγεί πρόσωπο που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 182 παρ. 1 του Νόμου 3852/2010, χορηγείται υποχρεωτική άδεια για όλο το χρονικό διάστημα της θητείας του

Δεδομένης της αποκλειστικής προθεσμίας των δύο (2) μηνών, από την εγκατάσταση των περιφερειακών αρχών, δηλαδή μέχρι την Δευτέρα 28 Φεβρουαρίου 2011, που τίθεται στον νόμο για την ολοκλήρωση της διαδικασίας, εφιστάται η προσοχή σας για την εμπρόθεσμη περαίωση όλων των ενεργειών σας²⁰.

Απολογισμός Πεπραγμένων του Περιφερειάρχη και της Εκτελεστικής Επιτροπής

Κατ' αντιστοιχία του θεσμού που υφίσταται για τους δήμους της χώρας (άρθρο 217 του Κ.Δ.Κ.) εισάγεται και για τις περιφέρειες ο "Απολογισμός Πεπραγμένων του Περιφερειάρχη και της Εκτελεστικής Επιτροπής". Πρόκειται για θεσμό που ενισχύει τη διαφάνεια και τον έλεγχο της δράσης των αιρετών καθώς και την συμμετοχή των πολιτών σε θέματα τοπικού ενδιαφέροντος που τους αφορούν.

²⁰ Άρθρο 179 του Ν. 3852/2010

Με εξαίρεση το πρώτο έτος της εγκατάστασης των περιφερειακών αρχών, μέχρι 31 Ιανουαρίου του επόμενου έτους, πραγματοποιείται ειδική δημόσια συνεδρίαση του περιφερειακού συμβουλίου στην οποία γίνεται ο απολογισμός των πεπραγμένων της περιφερειακής αρχής σε ό, τι αφορά την εφαρμογή του ετήσιου προγράμματος δράσης, την οικονομική κατάσταση και τη διοίκηση της περιφέρειας.

Στη συνεδρίαση καλούνται τα μέλη της επιτροπής περιφερειακής επιτροπής διαβούλευσης, οι δήμαρχοι των δήμων της περιφέρειας και εκπρόσωποι πολιτικών κομμάτων.

Το περιφερειακό συμβούλιο επιλέγει τον προσφορότερο χώρο για τη διεξαγωγή της συνεδρίασης.

Η περιφέρεια μεριμνά για την μετάδοση της συνεδρίασης από τα τοπικά μέσα ενημέρωσης, το διαδίκτυο, καθώς και κάθε άλλου μέσου ενημέρωσης των πολιτών.

Αν στο χρονικό διάστημα που προβλέπεται δεν πραγματοποιηθεί η συνεδρίαση, το συμβούλιο μπορεί να συγκληθεί με πρωτοβουλία των περιφερειακών συμβούλων με τη διαδικασία που προβλέπεται για αυτή την περίπτωση στο άρθρο 167 του νόμου 3852/2010²¹.

Μητροπολιτική Περιφέρεια

Με το άρθρο 210 του "Καλλικράτη" θεσμοθετείται η μητροπολιτική περιφέρεια Αττικής και η μητροπολιτική ενότητα Θεσσαλονίκης της περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, στις οποίες ανατίθενται, πέραν των αρμοδιοτήτων που απονέμονται σε όλες τις περιφέρειες της χώρας, επιπλέον αρμοδιότητες που κατανέμονται στους τέσσερις (4) ακόλουθους τομείς:

- Περιβάλλοντος και ποιότητας ζωής
- Χωρικού σχεδιασμού και αστικών αναπλάσεων
- Μεταφορών και συγκοινωνιών
- Πολιτικής προστασίας και ασφάλειας

Οι αρμοδιότητες που περιλαμβάνονται στους ανωτέρω τομείς ασκούνται από την **1^η -7-2011** όπως ρητά ορίζεται στην παράγραφο ΙΙΙ του άρθρου 186 του νόμου 3852/2010.

Για την προετοιμασία, την επίβλεψη, τον έλεγχο και τον συντονισμό των αντίστοιχων δράσεων προβλέπεται στο άρθρο 212 του νόμου 3852/2010 η συγκρότηση πενταμελών συντονιστικών μητροπολιτικών επιτροπών επίβλεψης και προετοιμασίας.

Οι επιτροπές απαρτίζονται από μέλη του περιφερειακού συμβουλίου που εκλέγονται με φανερή ψηφοφορία. Δύο μέλη προέρχονται από την πλειοψηφούσα παράταξη και δύο μέλη από τη μειοψηφία του περιφερειακού συμβουλίου. Πρόεδρος της επιτροπής ορίζεται για καθεμιά ένας αντιπεριφερειάρχης.

Στο νόμο δεν ορίζεται ημερομηνία συγκρότησης των επιτροπών. Ωστόσο, προκειμένου να καταστεί ευχερής και αποτελεσματική η προετοιμασία και η άσκηση των επιπλέον απονεμημένων αρμοδιοτήτων, η διαδικασία σύστασης προτείνεται να ολοκληρωθεί εντός του Ιανουαρίου του 2011, σε συνεδρίαση που θα οριστεί από τον πρόεδρο του περιφερειακού συμβουλίου.

²¹ Άρθρο 185 του Ν. 3852/2010

Β' ΜΕΡΟΣ - Ιδρύματα και Ν.Π.Δ.Δ. των δήμων

Σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του ν. 3852/2010, τα δημοτικά και κοινοτικά ιδρύματα των καποδιστριακών δήμων και κοινοτήτων περιέρχονται ως έχουν στο νέο «καλλικρατικό» δήμο, ενώ για τα δημοτικά και κοινοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου προβλέπεται διαδικασία συγχώνευσης.

Σε κάθε περίπτωση, οι νέοι δήμοι από την έναρξη της λειτουργίας τους γίνονται καθολικοί διάδοχοι των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των συνενομένων καποδιστριακών δήμων ή κοινοτήτων, ως προς τα ιδρύματα και τα δημοτικά και κοινοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

Ειδικά, το μόνιμο και με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου προσωπικό των δημοτικών και κοινοτικών ιδρυμάτων και νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, καθίσταται αυτοδικαίως προσωπικό των ιδρυμάτων και νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου των νέων δήμων με την ίδια σχέση εργασίας. Οι συμβάσεις μίσθωσης έργου και εργασίας ορισμένου χρόνου συνεχίζονται μέχρι τη λήξη τους.²²

Περαιτέρω, αναφορικά με τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, προβλέπεται ότι κάθε δήμος μπορεί να συνιστά ή να έχει, μεταξύ άλλων, έως δύο (2) νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ένα για τους τομείς αρμοδιοτήτων κοινωνικής προστασίας, αλληλεγγύης και παιδείας και ένα για τους τομείς πολιτισμού, αθλητισμού και περιβάλλοντος. Εάν ο δήμος διαθέτει κοινωφελή επιχείρηση για έναν από τους ανωτέρω τομείς, τότε μπορεί να έχει έως ένα νομικό πρόσωπο για τον άλλο τομέα.²³ Στην περίπτωση, ωστόσο, που οι συνθήκες το επιβάλλουν, μπορεί, για παράδειγμα, η κοινωφελής επιχείρηση να ασκεί δραστηριότητες παιδείας και αθλητισμού, και το νομικό πρόσωπο να ασκεί δραστηριότητες κοινωνικής προστασίας, αλληλεγγύης και πολιτισμού.

Ακόμη, στους δήμους με πληθυσμό άνω των 300.000 κατοίκων, μπορεί να λειτουργούν έως δύο (2) νομικά πρόσωπα για καθέναν από τους τομείς αρμοδιοτήτων, ενώ μπορεί να λειτουργεί και μία κοινωφελής επιχείρηση.²⁴

Στην περίπτωση που σε κάποιον «καλλικρατικό» δήμο περιέρχονται περισσότερα των προβλεπόμενων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, ο δήμος οφείλει να προβεί σε συγχωνεύσεις.

Η συγχώνευση γίνεται με απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται μέσα σε δύο (2) μήνες από την εγκατάσταση των νέων δημοτικών αρχών. Στην απόφαση ορίζονται το όνομα, ο σκοπός, η διοίκηση, η περιουσία και οι πόροι του νέου ΝΠΔΔ. Μετά τον έλεγχο νομιμότητας από την Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας του οικείου ΟΤΑ, η πράξη συγχώνευσης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως από τον οικείο δήμο. Στην ίδια συνεδρίαση, το δημοτικό συμβούλιο, με νέα απόφασή του, ορίζει το διοικητικό συμβούλιο του νομικού προσώπου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 240 ΚΔΚ (ν.3463/2006), όπως ισχύει.²⁵

Από τη δημοσίευση της ανωτέρω απόφασης, το νέο νομικό πρόσωπο καθίσταται αυτοδίκαια καθολικός διάδοχος σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συγχωνευόμενων νομικών προσώπων, συμπεριλαμβανομένων αυτών που προκύπτουν από συμβάσεις έργου ή εργασίας ορισμένου χρόνου μέχρι τη λήξη τους.²⁶

Σημειωτέον, ότι στο πρόγραμμα «Καλλικράτης» περιγράφονται οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες ένα δημοτικό νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου θα μπορούσε να διατηρηθεί ως αυτοτελές. Τέτοιες προϋποθέσεις είναι η ευρύτερα αναγνωρίσιμη δραστηριότητα, το εξειδικευμένο αντικείμενο, η μακροχρόνια απόδοση έργου και η γενικότερη καταξιωμένη προσφορά. Σε περίπτωση που το οικείο δημοτικό συμβούλιο κρίνει ότι συντρέχουν οι ανωτέρω προϋποθέσεις, λαμβάνει απόφαση με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του και υποβάλλει σχετικό αίτημα στον Υπουργό Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Ακολουθεί η έκδοση της Υπουργικής Απόφασης με την οποία το νομικό πρόσωπο

²² Άρθρο 102 παρ. 3 και Άρθρο 103 παρ. 10 και 11 του Ν. 3852/2010

²³ Άρθρο 103 παρ. 1 του Ν. 3852/2010

²⁴ Άρθρο 103 παρ. 1 του Ν. 3852/2010

²⁵ Άρθρο 106 παρ. 4 του Ν. 3852/2010

²⁶ Άρθρο 103 παρ. 5 του Ν. 3852/2010

καθίσταται αυτοτελές και δεν υπόκειται σε ενδεχόμενη διαδικασία συγχώνευσης με άλλα νομικά πρόσωπα.²⁷

Επιπλέον, επισημαίνεται ότι κατά τη σύνταξη του ΟΕΥ του οικείου ΟΤΑ, οι νέες δημοτικές αρχές θα πρέπει να έχουν οριοθετήσει το ρόλο των εποπτευόμενων νομικών τους προσώπων, διότι όλες οι αρμοδιότητες των ΝΠΔΔ μπορούν να ασκηθούν από εσωτερικές υπηρεσίες του δήμου, με την επιφύλαξη, ωστόσο, της ύπαρξης ρητής απαγόρευσης συμμετοχής του δήμου σε συγχρηματοδοτούμενα από την ΕΕ προγράμματα.

Στο ίδιο πλαίσιο, τα συγχρηματοδοτούμενα από την ΕΕ προγράμματα που υλοποιούνται από τα συγχωνεύσιμα νομικά πρόσωπα, συνεχίζουν να υλοποιούνται από το νέο νομικό πρόσωπο που προκύπτει από τη συγχώνευση, το οποίο θεωρείται καθολικός διάδοχος ως προς τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα που απορρέουν από τα προγράμματα αυτά (στις υποχρεώσεις συμπεριλαμβάνονται και όσες απορρέουν από συμβάσεις έργου μέχρι τη λήξη τους). Οι συμβάσεις του προσωπικού ορισμένου χρόνου, το οποίο απασχολείται στο πλαίσιο των προγραμμάτων, ανανεώνονται από το νομικό πρόσωπο που προκύπτει ως διάδοχο σχήμα, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2190/1994, άρθρο 21 παρ. 3, όπως ισχύει.²⁸

Περαιτέρω, για την καλύτερη εξυπηρέτηση των κατοίκων, μπορεί να λειτουργούν αποκεντρωμένες υπηρεσίες στην περιφέρεια του νέου δήμου ως παραρτήματα των ανωτέρω νομικών προσώπων.²⁹ Εφόσον οι παρεχόμενες λειτουργίες στις υπηρεσίες αυτές είναι κοινωνικού χαρακτήρα, προβλέπεται η συγκρότηση άμισθων επιτροπών με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του νομικού προσώπου. Σε αυτές συμμετέχουν τουλάχιστον δύο (2) εκπρόσωποι των χρηστών των παρεχόμενων υπηρεσιών και ο προϊστάμενος, και αν δεν υπάρχει, ο οριζόμενος από τον πρόεδρο του ΔΣ του νομικού προσώπου υπάλληλος της αποκεντρωμένης υπηρεσίας, ως πρόεδρος. Οι επιτροπές αυτές εισηγούνται στο διοικητικό συμβούλιο του νομικού προσώπου προτάσεις για την επίλυση τυχόν προβλημάτων και την καλύτερη λειτουργία της αποκεντρωμένης υπηρεσίας.

Επίσης, προβλέπεται η έκδοση πρότυπων κανονισμών λειτουργίας των νομικών προσώπων και των αποκεντρωμένων υπηρεσιών τους, ανά κατηγορία παρεχόμενων υπηρεσιών. Οι κανονισμοί εκδίδονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας.

Μέσα σε τρεις μήνες από την απόφαση συγχώνευσης, το διοικητικό συμβούλιο του νέου νομικού προσώπου, θεσπίζει τον οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 3584/2007, όπως ισχύει. Περαιτέρω, στο πρόγραμμα «Καλλικράτης» ρυθμίζονται τα θέματα κατάταξης του μόνιμου προσωπικού και του προσωπικού ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου που μεταφέρεται στο νέο νομικό πρόσωπο, όπως και θέματα απόσπασης του ανωτέρω προσωπικού.³⁰

Σχολικές Επιτροπές

Όσον αφορά ειδικότερα τις σχολικές επιτροπές που λειτουργούν σε ένα δήμο, προβλέπεται στο ν. 3852/2010 ότι συγχωνεύονται σε δύο νομικά πρόσωπα, ένα για τις σχολικές μονάδες της πρωτοβάθμιας και ένα για τις σχολικές μονάδες της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Η απόφαση της συγχώνευσης πρέπει να ληφθεί εντός δύο (2) μηνών από την εγκατάσταση των νέων δημοτικών αρχών, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η εύρυθμη λειτουργία τους. Στους δήμους με πληθυσμό άνω των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) κατοίκων μπορεί να συσταθούν αντίστοιχες σχολικές επιτροπές για καθεμία δημοτική κοινότητα.

Η απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου, μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας ελέγχου νομιμότητας, δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης από τον οικείο δήμο. Από τη δημοσίευση της ανωτέρω απόφασης, το νέο νομικό πρόσωπο που δημιουργείται, καθίσταται

²⁷ Άρθρο 103 παρ. 3 του Ν. 3852/2010

²⁸ Άρθρο 112 του Ν. 3852/2010

²⁹ Άρθρο 103 παρ. 6 του Ν. 3852/2010

³⁰ Άρθρο 103 παρ. 10 και 11 του Ν. 3852/2010

καθολικός διάδοχος των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των σχολικών επιτροπών που συγχωνεύθηκαν.

Εν τω μεταξύ, με απόφαση που θα εκδώσει ο Υπουργός Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης θα ρυθμιστούν θέματα σχετικά με τη λειτουργία των σχολικών επιτροπών, την κατανομή των πιστώσεων, τον τρόπο και τη διαδικασία πραγματοποίησης, δικαιολόγησης και ελέγχου των πάσης φύσεως εσόδων και εξόδων, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

Δημοτικά Λιμενικά Ταμεία

Κάθε δήμος μπορεί να συνιστά ή να έχει, μεταξύ άλλων, ένα νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου για τη διοίκηση και διαχείριση ζώνης λιμένα, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία (Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο).

Σχετικά επίσης επισημαίνουμε ότι το Νομαρχιακό Λιμενικό Ταμείο Λάρισας και το Νομαρχιακό Λιμενικό Ταμείο Θεσσαλονίκης καταργούνται και οι αρμοδιότητές τους μεταφέρονται σε αυτοτελείς υπηρεσίες οι οποίες δημιουργούνται σε όποιους νέους δήμους απαιτείται, ούτως ώστε οι υπηρεσίες αυτές να αναλάβουν την εποπτεία και τη διαχείριση των λιμένων της περιοχής ευθύνης των εν λόγω Λιμενικών Ταμείων που περιλαμβάνονται στα όρια της περιοχής αρμοδιότητας των δήμων αυτών. Οι αυτοτελείς αυτές υπηρεσίες ονομάζονται «Λιμενικά Γραφεία» και λειτουργούν σύμφωνα με τις αντίστοιχες διατάξεις περί λιμενικών γραφείων του άρθρου 28 του ν. 2738/1999, ενώ οι αντίστοιχοι δήμοι υπεισέρχονται αυτοδικαίως σε όλα τα κινητά και ακίνητα περιουσιακά στοιχεία, πόρους, δικαιώματα και εν γένει υποχρεώσεις των λιμενικών ταμείων που καταργούνται. Για το προσωπικό των ανωτέρω λιμενικών ταμείων εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 257 παρ. 2 και επόμενες του ν. 3852/2010³¹.

Σύνδεσμοι Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης που συνενώνονται

Ο σύνδεσμος στον οποίο συμμετέχουν δήμοι ή κοινότητες που συνενώνονται σε νέο δήμο, καταργείται αυτοδικαίως από την έναρξη λειτουργίας του νέου δήμου, αν η περιοχή της αρμοδιότητας του δήμου αυτού είναι η ίδια ή μεγαλύτερη από την εδαφική περιφέρεια του συνδέσμου. Την εκπλήρωση του σκοπού για τον οποίο είχε συσταθεί ο σύνδεσμος, αναλαμβάνει και συνεχίζει ο νέος δήμος, ο οποίος καθίσταται καθολικός διάδοχος σε όλη την κινητή και ακίνητη περιουσία και υπεισέρχεται αυτοδικαίως σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του.

Το μόνιμο προσωπικό, το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, καθώς και οι δικηγόροι με σχέση έμμισθης εντολής του συνδέσμου μεταφέρεται αυτοδικαίως, με την ίδια σχέση εργασίας και παροχής υπηρεσιών στο νέο δήμο από την έναρξη της λειτουργίας του και κατατάσσεται σε αντίστοιχες κενές οργανικές θέσεις κατά κατηγορία και κλάδο ή σε προσωποπαγείς θέσεις του δήμου.³²

Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦΟΔΣΑ)

³¹ Άρθρο 201 παρ. 1 του Ν. 3852/2010

³² Άρθρο 104 παρ. 1-3 του Ν. 3852/2010

Εντός των διοικητικών ορίων κάθε περιφέρειας, οι σύνδεσμοι και οι ανώνυμες εταιρείες που έχουν συσταθεί ως Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων συγχωνεύονται σε ενιαίο σύνδεσμο, στον οποίο συμμετέχουν υποχρεωτικά οι δήμοι όλων των διαχειριστικών ενοτήτων της περιφέρειας, σύμφωνα και με τη διάταξη του άρθρου 30 του ν. 3536/2007.³³

Η διαδικασία συγχώνευσης ρυθμίζεται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης μέχρι την 30^η Ιουνίου 2011, μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας. Στο ίδιο διάταγμα ρυθμίζονται επίσης τα θέματα της διοίκησης, της έδρας, της χρονικής διάρκειας του νέου ΦΟΔΣΑ, ο τρόπος καθορισμού του ύψους των ετήσιων εισφορών των δήμων, σε συνάρτηση με την αποτίμηση των τυχόν περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευόμενων ΦΟΔΣΑ, καθώς και η διαδικασία λύσης των ΦΟΔΣΑ που λειτουργούν με μορφή ανώνυμης εταιρείας.³⁴

Στη συνέχεια, εντός δύο (2) μηνών από την έκδοση του ανωτέρω προεδρικού διατάγματος, τα οικεία δημοτικά συμβούλια ορίζουν τους εκπροσώπους τους στο διοικητικό συμβούλιο του νέου ΦΟΔΣΑ, τη χρονική διάρκεια, την έδρα του, καθώς και τις ετήσιες εισφορές που πρέπει να καταβάλουν οι συμμετέχοντες δήμοι. Μετά τον έλεγχο νομιμότητας των σχετικών αποφάσεων εκδίδεται πράξη από τον Γενικό Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η θητεία των διοικητικών συμβουλίων των υπό συγχώνευση ΦΟΔΣΑ παρατείνεται αυτοδικαίως μέχρι τη συγκρότηση του διοικητικού συμβουλίου του νέου ΦΟΔΣΑ. Από τη δημοσίευση της πράξης αυτής, οι νέοι σύνδεσμοι διαδέχονται τους συνδέσμους που συγχωνεύονται, όσον αφορά την περιουσία τους, και υπεισέρχονται αυτοδικαίως σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους.³⁵

Τέλος, σημειώνουμε τις εξής ειδικότερες προβλέψεις:

➤ Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, συνιστάται ειδικός διαβαθμιδικός σύνδεσμος, ως ΝΠΔΔ, με έδρα την Αθήνα, στον οποίο μετέχουν η μητροπολιτική περιφέρεια Αττικής και υποχρεωτικά όλοι οι δήμοι του Νομού Αττικής. Σκοπός του συνδέσμου είναι, μεταξύ άλλων, η προσωρινή αποθήκευση, η επεξεργασία, η αξιοποίηση και η διάθεση των στερεών αποβλήτων, καθώς και η αποκατάσταση υφιστάμενων χώρων εναπόθεσης (ΧΑΔΑ) εντός της χωρικής αρμοδιότητας της περιφέρειας Αττικής. Επίσης, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, ο ΕΣΔΚΝΑ λύεται και τίθεται σε εκκαθάριση.³⁶

➤ Στους νησιωτικούς δήμους Βορείου Αιγαίου, Νοτίου Αιγαίου και Ιονίου, οι ανωτέρω προβλέψεις εφαρμόζονται στο πλαίσιο λειτουργίας ενός ΦΟΔΣΑ ανά περιφερειακή ενότητα. Σε περίπτωση κατά την οποία τα όρια της περιφερειακής ενότητας συμπίπτουν με τα όρια ενός δήμου, ο ΦΟΔΣΑ λειτουργεί ως ΝΠΔΔ του δήμου.³⁷

Διαβαθμιδικός σύνδεσμος δήμων και περιφερειών

Ένας ή περισσότεροι δήμοι και η περιφέρεια στην οποία έχουν την έδρα τους οι δήμοι αυτοί, μπορούν, με απόφαση των δημοτικών τους συμβουλίων και του οικείου περιφερειακού συμβουλίου, να συστήσουν σύνδεσμο, ο οποίος αποτελεί νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, με ειδικό σκοπό την εκτέλεση έργων ή την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών ή την άσκηση αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για το σχεδιασμό και την κατάρτιση προγραμμάτων και μεθόδων για την ανάπτυξη του ευρύτερου χώρου τους. Οι αποφάσεις των δημοτικών συμβουλίων και η απόφαση του οικείου περιφερειακού συμβουλίου λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών τους και περιέχουν τον ειδικό σκοπό για τον οποίο ιδρύεται ο σύνδεσμος, τη χρονική διάρκεια και την έδρα του, καθώς και τις εισφορές που πρέπει να καταβάλλει κάθε χρόνο

³³ Άρθρο 104 παρ. 4 του Ν. 3852/2010

³⁴ Άρθρο 104 παρ. 6 του Ν. 3852/2010

³⁵ Άρθρο 104 παρ. 4 και 5 του Ν. 3852/2010

³⁶ Άρθρο 211 του Ν. 3852/2010

³⁷ Άρθρο 206 παρ. 6 του Ν. 3852/2010

κάθε μέλος, ενώ θα πρέπει, επίσης, να αναφέρονται ρητά και οι υπηρεσίες για τις οποίες επιβάλλονται τέλη.

Οι εν λόγω αποφάσεις, αφού ελεγχθούν ως προς τη νομιμότητά τους από τον Ελεγκτή Νομιμότητας, διαβιβάζονται στο Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ο οποίος με απόφασή του που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, προχωρά στη σύσταση του συνδέσμου. Η απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης περιέχει όλα τα ανωτέρω στοιχεία, δηλ. τον ειδικό σκοπό για τον οποίο ιδρύεται ο σύνδεσμος, τη χρονική διάρκεια και την έδρα του, τις εισφορές που πρέπει να καταβάλλει κάθε χρόνο κάθε μέλος, καθώς και τις υπηρεσίες για τις οποίες επιβάλλονται τέλη. Με την ίδια πράξη, σε περίπτωση που υπάρχει διαφωνία των συμβουλίων, ορίζεται και η έδρα του συνδέσμου.

Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης μπορεί να γίνει υποχρεωτική για ένα δήμο η συμμετοχή σε σύνδεσμο, που έχει συσταθεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του εν λόγω άρθρου, εφόσον συντρέχουν, αθροιστικά, οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- αν στο σύνδεσμο μετέχουν τα δύο τρίτα (2/3) τουλάχιστον των δήμων της οικείας περιφέρειας,
- αν αποφασίσει τη συμμετοχή το διοικητικό συμβούλιο του συνδέσμου με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του και
- εφόσον εξυπηρετείται το δημόσιο συμφέρον.

Ο διαβαθμιδικός σύνδεσμος διοικείται από το διοικητικό συμβούλιο, την εκτελεστική επιτροπή και τον πρόεδρό του.

Το διοικητικό συμβούλιο συγκροτείται από αιρετούς αντιπροσώπους του κάθε μέλους που συμμετέχει, οι οποίοι εκλέγονται από τα δημοτικά και περιφερειακά συμβούλιά τους. Οι αντιπρόσωποι της περιφέρειας αποτελούν το 50% του αριθμού των μελών του διοικητικού συμβουλίου του συνδέσμου. Το υπόλοιπο 50% αποτελείται από αντιπροσώπους των δήμων μελών του συνδέσμου, ανάλογα με τον πληθυσμό τους, με βάση τον πληθυσμό του μικρότερου δήμου, που εκπροσωπείται με έναν αντιπρόσωπο.

Για τον υπολογισμό του αριθμού των μελών του συνδέσμου αυτής της μορφής, για τα θέματα διοίκησης, λειτουργίας και για τα λοιπά σχετικά θέματα εφαρμόζονται αναλόγως οι οικείες διατάξεις για τους συνδέσμους του ΚΔΚ (ν. 3463/2006), όπως ισχύουν.³⁸

Ιδρύματα και ΝΠΔΔ των περιφερειών

Τα νομαρχιακά ιδρύματα των καταργούμενων νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων και διαμερισμάτων, περιέρχονται αυτοδικαίως στην οικεία περιφέρεια από την έναρξη της λειτουργίας της.³⁹

Οι νέες περιφέρειες υπεισέρχονται αυτοδικαίως από την έναρξη της λειτουργίας τους σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των εντός των διοικητικών τους ορίων καταργούμενων νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων και διαμερισμάτων ως προς τα ιδρύματα.

Για τα θέματα συμβάσεων έργου και προσωπικού ισχύουν τα προβλεπόμενα στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 200.

Τα νομαρχιακά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου των καταργούμενων νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων και διαμερισμάτων, καταργούνται αυτοδικαίως από την έναρξη της λειτουργίας των περιφερειών.⁴⁰

Οι περιφέρειες που συστήνονται με το ν. 3852/2010, υπεισέρχονται αυτοδικαίως, από την έναρξη της λειτουργίας τους, σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των καταργούμενων νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων και διαμερισμάτων, ως προς τα νομαρχιακά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.⁴¹

³⁸ Άρθρα 105 & 106 του Ν. 3852/2010

³⁹ Άρθρο 200 του Ν. 3852/2010

⁴⁰ Άρθρο 201 του Ν. 3852/2010

⁴¹ Άρθρο 201 παρ. 2 του Ν. 3852/2010

Η κυριότητα και κάθε άλλο εμπράγματο δικαίωμα επί του συνόλου της κινητής και ακίνητης περιουσίας των ανωτέρω νομικών προσώπων που καταργούνται, περιέρχεται στις οικείες περιφέρειες.⁴²

Τα θέματα μεταφοράς και κατάταξης του προσωπικού των καταργούμενων νομαρχιακών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, όπως και στοιχεία για το ασφαλιστικό και το συνταξιοδοτικό τους καθεστώς, ρυθμίζονται στο άρθρο 201, παρ. 4 και 5, αντίστοιχα.

Εποπτεία και οικονομικός έλεγχος

Όσον αφορά την εποπτεία και τον οικονομικό έλεγχο των ανωτέρω νομικών προσώπων, στις ρυθμίσεις του προγράμματος Καλλικράτης προβλέπονται τα ακόλουθα:

- Οι αποφάσεις των συλλογικών οργάνων των δήμων και των περιφερειών, καθώς και των ΝΠΔΔ αυτών, αποστέλλονται υποχρεωτικά για έλεγχο νομιμότητας στην Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ, εφόσον αφορούν: ρυθμίσεις κανονιστικού περιεχομένου – ανάθεση έργων, υπηρεσιών, μελετών και προμηθειών – αγορά και εκποίηση ακινήτων – κήρυξη αναγκαστικών απαλλοτριώσεων – επιβολή φόρων, τελών, δικαιωμάτων – σύναψη κάθε μορφής συμβάσεων, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και εκείνες που προβλέπονται από ειδικές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας – σύναψη δανείων – διενέργεια τοπικού δημοψηφίσματος – διαδικασίες κατάρτισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων.⁴³
- Ο Ελεγκτής Νομιμότητας μπορεί αυτεπάγγελα να ακυρώσει οποιαδήποτε απόφαση των συλλογικών ή μονομελών οργάνων των δήμων και των περιφερειών, των ΝΠΔΔ αυτών, καθώς και των συνδέσμων, για λόγους νομιμότητας.⁴⁴
- Οι δαπάνες και οι λογαριασμοί των ΝΠΔΔ των δήμων υπάγονται υποχρεωτικά στον προληπτικό και κατασταλτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, αντίστοιχα.⁴⁵
- Προβλέπεται προσυμβατικός έλεγχος νομιμότητας από το Ελεγκτικό Συνέδριο σε συμβάσεις προμήθειας αγαθών, εκτέλεσης έργων και παροχής υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των προγραμματικών συμβάσεων, τις οποίες συνάπτουν τα νομικά πρόσωπα των ΟΤΑ, εφόσον υπερβαίνουν το ποσό των 100.000 €. ⁴⁶

Επιχειρήσεις δήμων και περιφερειών - Γενικά

Με τις ρυθμίσεις του ν. 3852/2010 (πρόγραμμα «Καλλικράτης») επέρχονται μεταβολές στο καθεστώς που διέπει τις επιχειρήσεις της αυτοδιοίκησης. Εισαγωγικά, οι αλλαγές αυτές συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- Περιορίζεται ο αριθμός των επιχειρήσεων που μπορεί να έχει ή να συστήνει ένας δήμος ή μια περιφέρεια.⁴⁷
- Θεσπίζεται έλεγχος νομιμότητας από την Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας για τις αποφάσεις των διοικητικών συμβουλίων όλων των επιχειρήσεων των δήμων και των περιφερειών που αφορούν: αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου – εκποίηση πάγιων περιουσιακών στοιχείων – λήψη δανείων.⁴⁸
- Προβλέπεται αυτεπάγγελτος έλεγχος νομιμότητας για οποιαδήποτε απόφαση των συλλογικών ή μονομελών οργάνων των επιχειρήσεων των δήμων και των περιφερειών και

⁴² Άρθρο 201 παρ.3 του Ν. 3852/2010

⁴³ Άρθρο 225 του Ν. 3852/2010

⁴⁴ Άρθρο 226 του Ν. 3852/2010

⁴⁵ Άρθρα 275 & 276 του Ν. 3852/2010

⁴⁶ Άρθρο 278 του Ν. 3852/2010

⁴⁷ Άρθρα 107-112 & 194-199

⁴⁸ Άρθρο 225 του Ν. 3852/2010

δυνατότητα ακύρωσης, για λόγους νομιμότητας, της εν λόγω απόφασης από τον Ελεγκτή Νομιμότητας.⁴⁹

- Εγκαθιδρύεται προληπτικός και κατασταλτικός έλεγχος από το Ελεγκτικό Συνέδριο για συγκεκριμένες επιχειρήσεις των δήμων (κοινοφελείς, ΔΕΥΑ, μονομετοχικές ΑΕ).⁵⁰
- Προβλέπεται προσυμβατικός έλεγχος νομιμότητας από το Ελεγκτικό Συνέδριο σε συμβάσεις προμήθειας αγαθών, εκτέλεσης έργων και παροχής υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των προγραμματικών συμβάσεων και των συμβάσεων υλοποίησης των διετών προγραμμάτων δράσης των κοινωφελών επιχειρήσεων, τις οποίες συνάπτουν τα νομικά πρόσωπα των ΟΤΑ, εφόσον υπερβαίνουν το ποσό των 100.000 €. ⁵¹
- Επεκτείνεται, με ανάλογη εφαρμογή, η ρύθμιση της διάταξης του άρθρου 265 παρ. 8 ΚΔΚ, περί υποχρεωτικής λύσης, σε όλες τις δημοτικές επιχειρήσεις που θα συσταθούν μετά την 1.1.2011.⁵²
- Ρυθμίζονται ζητήματα παλιών επιχειρήσεων των δήμων που λειτουργούσαν με το καθεστώς του π.δ. 410/1995, πριν την αλλαγή με τον ΚΔΚ.⁵³

Επίσης, πρόσθετες αλλαγές στο καθεστώς λειτουργίας των επιχειρήσεων των δήμων και των περιφερειών επιφέρουν διατάξεις άλλων νόμων, όπως είναι οι ν. 3812/2009 (άρθρο 1) και 3861/2010 (άρθρο 2), αναφορικά με το σύστημα των προσλήψεων και την ανάρτηση αποφάσεων των οργάνων τους στο διαδίκτυο, αντίστοιχα.

Επιχειρήσεις δήμων

Σύμφωνα με τις διατάξεις του προγράμματος «Καλλικράτης», από την 1.1.2011 οι νέοι, «καλλικρατικοί», δήμοι μπορεί να έχουν μόνο τις ακόλουθες επιχειρήσεις:

- μία (1) κοινοφελή επιχείρηση
- μία (1) δημοτική επιχείρηση ύδρευσης αποχέτευσης
- μία (1) επιχείρηση με ειδικό σκοπό τη λειτουργία ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού, εφόσον λειτουργούσαν αντίστοιχες επιχειρήσεις στους συνενομένους δήμους και
- μία (1) δημοτική ανώνυμη εταιρεία του άρθρου 266 ΚΔΚ (μονομετοχική), εφόσον είχαν συσταθεί τέτοιες εταιρείες στους συνενομένους δήμους.

Επιπλέον, οι δήμοι απαγορεύεται να συνιστούν ή να συμμετέχουν σε άλλες ανώνυμες εταιρείες, κατά τις διατάξεις του ΚΔΚ, εκτός από εκείνες που έχουν συσταθεί μέχρι την 31.12.2010. Επιτρέπεται όμως να συμμετέχουν σε αναπτυξιακή ανώνυμη εταιρεία της περιφέρειας, που συστήνεται κατά τις διατάξεις του άρθρου 194 του ν. 3852/2010.

Κατ' εφαρμογή λοιπόν των ανωτέρω ρυθμίσεων του «Καλλικράτη», κάθε νέα δημοτική αρχή, εντός διμήνου από την ανάληψη των καθηκόντων της:

- πρέπει να συγχωνεύσει τις υφιστάμενες κοινοφελείς επιχειρήσεις και τις δημοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης αποχέτευσης των συνενομένων δήμων (που απαρτίζουν το νέο καλλικρατικό δήμο) σε μία κοινοφελή επιχείρηση και σε μία δημοτική επιχείρηση ύδρευσης αποχέτευσης, αντίστοιχα, και,
- εφόσον στο νέο δήμο λειτουργούν περισσότερες από μία ανώνυμες εταιρείες της ίδιας κατηγορίας, που το σύνολο των μετοχών τους ανήκει στο νέο δήμο που προκύπτει από

⁴⁹ Άρθρο 226 του Ν. 3852/2010

⁵⁰ Άρθρα 275-276 του Ν. 3852/2010

⁵¹ Άρθρο 278 του Ν. 3852/2010

⁵² Άρθρο 262 του Ν. 3852/2010

⁵³ Άρθρο 111 του Ν. 3852/2010

τη συνένωση και στα νομικά του πρόσωπα, πρέπει να συγχωνεύσει τις εταιρείες αυτές σε μία ανώνυμη εταιρεία.⁵⁴

Κατά τις περιπτώσεις συγχωνεύσεων κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Καλλικράτη, προβλέπονται ρυθμίσεις για τη μεταφορά του προσωπικού στη νέα επιχείρηση, τη μεταφορά, σε ορισμένες περιπτώσεις, τυχόν πλεονάζοντος προσωπικού, καθώς και τη διαδοχή σε ζητήματα δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συγχωνευόμενων επιχειρήσεων.

Όσον αφορά ζητήματα λοιπών επιχειρήσεων των δήμων, προβλέπονται τα εξής:

- οι δράσεις κοινωφελούς χαρακτήρα των αστικών εταιρειών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα του άρθρου 267 ΚΔΚ, στις οποίες συμμετέχει ένας δήμος και νομικά του πρόσωπα, περιέρχονται στην κοινωφελή επιχείρηση του νέου δήμου, μέσα στην προαναφερόμενη δίμηνη προθεσμία
- οι αστικές εταιρείες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα του άρθρου 267 ΚΔΚ, στις οποίες συμμετέχουν περισσότεροι δήμοι ή και άλλοι φορείς, συνεχίζουν τη λειτουργία τους ως έχουν, μέχρι τη λήξη του χρόνου που προβλέπεται στη συστατική τους πράξη
- η διάρκεια των αστικών εταιρειών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα του άρθρου 267 ΚΔΚ που διαχειρίζονται ευρωπαϊκά προγράμματα, παρατείνεται μέχρι τη λήξη των εν λόγω προγραμμάτων
- οι αμιγείς ή οι διαδημοτικές επιχειρήσεις του π.δ. 410/1995 με αντικείμενο την καθαριότητα κοινόχρηστων χώρων και την αποκομιδή απορριμμάτων λύνονται μέσα στην ανωτέρω δίμηνη προθεσμία και οι υπηρεσίες που παρείχαν περιέρχονται στον οικείο δήμο, ενώ ρυθμίζεται και το ζήτημα μεταφοράς του προσωπικού τους
- οι υφιστάμενες επιχειρήσεις τηλεθέρμανσης του άρθρου 277 του π.δ. 410/1995 είτε συγχωνεύονται με υφιστάμενες ΔΕΥΑ είτε συνεχίζουν να λειτουργούν με ειδικό σκοπό την τηλεθέρμανση, διεπόμενες όμως στο εξής από το θεσμικό πλαίσιο των ΔΕΥΑ (ν. 1069/1980), με ανάλογη προσαρμογή του καταστατικού τους
- τα Δημοτικά Περιφερειακά Θέατρα (ΔΗΠΕΘΕ) συνεχίζουν να λειτουργούν σύμφωνα με τη νομοθεσία που τα διέπει, λειτουργούν δηλαδή είτε ως κοινωφελείς επιχειρήσεις είτε ως ανώνυμες εταιρείες στις περιπτώσεις που συμμετέχουν σε αυτά περισσότεροι του ενός δήμοι
- τα συγχρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση προγράμματα, που υλοποιούνται από τις συγχωνευόμενες επιχειρήσεις, συνεχίζουν να υλοποιούνται από την επιχείρηση που προκύπτει από τη συγχώνευση, η οποία θεωρείται καθολικός διάδοχος ως προς τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα που απορρέουν από τα προγράμματα αυτά (στις υποχρεώσεις συμπεριλαμβάνονται και όσες απορρέουν από συμβάσεις έργου μέχρι τη λήξη τους). Οι συμβάσεις του προσωπικού ορισμένου χρόνου, το οποίο απασχολείται στο πλαίσιο των προγραμμάτων, ανανεώνονται από την επιχείρηση που προκύπτει ως διάδοχο σχήμα, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2190/1994, όπως ισχύει (άρθρο 21 παρ. 3).⁵⁵

Επιχειρήσεις περιφερειών

Οι ρυθμίσεις του προγράμματος «Καλλικράτης» για τις επιχειρήσεις των περιφερειών προβλέπουν τα ακόλουθα:

- η περιφέρεια επιτρέπεται να συστήνει μία μόνο επιχείρηση με τη μορφή της αναπτυξιακής ανώνυμης εταιρείας, εφόσον δε συμμετέχει σε άλλη αναπτυξιακή ΑΕ στην οποία να κατέχει την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου

⁵⁴ Άρθρα 107-110 του Ν. 3852/2010

⁵⁵ Άρθρα 111-112, 283 του Ν. 3852/2010

➤ οι περιφέρειες δεν επιτρέπεται να συμμετέχουν σε άλλες ανώνυμες εταιρείες, εκτός από εκείνες στις οποίες μετείχαν οι νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και τα νομαρχιακά διαμερίσματα που καταργούνται

➤ οι αστικές εταιρείες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που είχαν συσταθεί από νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και νομαρχιακά διαμερίσματα περιέρχονται στις οικείες περιφέρειες και τίθενται οι κανόνες λειτουργίας τους

➤ οι υφιστάμενες αμιγείς επιχειρήσεις των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων και νομαρχιακών διαμερισμάτων λύνονται, μέσα σε ένα εξάμηνο από την εγκατάσταση των περιφερειακών αρχών και οι σκοποί τους είτε ασκούνται από επιχείρηση στην οποία μετέχει η περιφέρεια είτε από την ίδια την περιφέρεια, ενώ ταυτόχρονα ρυθμίζεται και η μεταφορά του αντίστοιχου προσωπικού στην περίπτωση που οι προαναφερόμενες αμιγείς επιχειρήσεις εκτελούν προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τότε αυτές συνεχίζουν να λειτουργούν μέχρι την ημερομηνία που λήγει η εκτέλεση των εν λόγω προγραμμάτων

➤ τα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΚ) που είχαν συσταθεί από νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και φέρουν τη σχετική πιστοποίηση, περιέρχονται στις οικείες περιφέρειες και συνεχίζουν να λειτουργούν ως έχουν, μέχρι να λήξει η προβλεπόμενη διάρκειά τους και αν αυτή είναι αόριστη, για είκοσι χρόνια από την έναρξη ισχύος της ρύθμισης, δηλαδή από 1.1.2011.⁵⁶

Παρακαλούμε όπως κοινοποιήσετε την παρούσα εγκύκλιο στους Δήμους και Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις της περιφέρειάς σας.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΤΟΛΙΟΣ

Κοινοποίηση

1. Ε.Ν.Α.Ε.

2. Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.

Ταχ. Δ/ση: Ακαδημίας 65 & Γενναδίου 8

Τ.Κ.: 106 78 Αθήνα

2. Διευθύνσεις Διοίκησης όλων των Υπουργείων

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο κ. Υφυπουργού

2. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα

3. Γραφείο κ. Γενικού Διευθυντή Τοπικής Αυτοδιοίκησης

4. Διεύθυνση Οργάνωσης και Λειτουργίας Ο.Τ.Α.

- Τμήμα Οργάνωσης και Λειτουργίας ΟΤΑ

- Τμήμα Νομικών Προσώπων, Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων ΟΤΑ

⁵⁶ Άρθρα 194-199 του Ν. 3852/2010